

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESLISSING

Aan
de minister

Generale Thesaurie
Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Verslag NL FSC 5 juli 2024

Datum

9 juli 2024

Notanummer

2024-0000377426

Bijlagen

1. kamerbrief TK
2. kamerbrief EK
3. Verslag FSC 5 juli 2024
4. Persbericht FSC 5 juli 2024

Aanleiding

Op 5 juli 2024 heeft het Nederlands Financieel Stabiliteitscomité (FSC) vergaderd. Het verslag (bijlage 3) van deze vergadering wordt door de minister van Financiën aan de Eerste Kamer en Tweede Kamer (TK) gestuurd. De Nederlandsche Bank (DNB) stuurt meteen daarna een persbericht (bijlage 4) uit met de bevindingen van het overleg.

Beslispunten

1. Wij adviseren u in te stemmen met het verzenden van het verslag van het FSC aan de EK en TK en verzoeken u daartoe beide brieven te ondertekenen (bijlage 1 en 2).
2. Graag ook uw akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- In het FSC komen De Nederlandsche Bank (DNB), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), het ministerie van Financiën en het Centraal Planbureau (CPB) bijeen om de belangrijkste risico's voor de financiële stabiliteit in Nederland te bespreken. Sinds 2022 heeft het FSC een basis in de wet, waarmee opvolging is gegeven aan internationale aanbevelingen (van o.a. het IMF).
- Op 5 juli jl. heeft het FSC in haar vergadering stilgestaan bij actuele ontwikkelingen, bedrijfsschulden en de aanbevelingen van het IMF in het kader van haar *financial sector assessment program* (FSAP).
- Voor wat betreft **actuele economische en financiële ontwikkelingen**, concludeert het FSC dat de lagere inflatie, in combinatie met een voorzichtig aantrekkende economie, een positief effect heeft op de financiële stabiliteit. Wel benadrukt het FSC dat financieel-economische onzekerheid is toegenomen, onder meer door geopolitieke spanningen.
- Daarnaast constateert het FSC dat risico's van Nederlandse **bedrijfsschulden** het afgelopen decennium zijn afgenomen. Het FSC besprak ook de snelle groei van bedrijfsleningen in de vorm van **private credit**. Dit zijn niet-publiek verhandelbare bedrijfsleningen verstrekt door niet-banken (veelal verzekeraars en pensioenfondsen), vaak aan kleine en middelgrote bedrijven met een relatief hoog risicoprofiel. In beginsel is de groei van dit type leningen een positieve ontwikkeling, omdat hiermee ook bedrijven van financiering

worden voorzien die beperkt toegang hebben tot bankfinanciering. Hoewel de absolute omvang van deze financieringsvorm in Nederland nog bescheiden is groeit de markt voor private credit sterk. Kwetsbaarheden zouden bij verdere groei wel tot systeemrisico's kunnen leiden.

- In het kader van haar **FSAP programma**, heeft het IMF geconcludeerd dat Nederlandse financiële instellingen weerbaar zijn in verschillende macro-economische stressscenario's. Het IMF heeft aanbevelingen geformuleerd met als doel om het toezicht en macroprudentieel beleid verder te versterken. Ook beveelt het IMF aan om **de maximaal mogelijke hypotheek geleidelijk naar 90% van de woningwaarde te verlagen**.

Toelichting

Over het FSC

- Het FSC bespreekt tijdens haar overleg de mogelijkheden om geconstateerde risico's voor de stabiliteit van het financiële stelsel te mitigeren en kan hierover aanbevelingen doen. Het comité komt tenminste tweemaal per jaar bijeen en staat onder voorzitterschap van de president van DNB.
- Het CPB woont als externe deskundige de vergaderingen bij. Financiën neemt geen deel aan besluitvorming over signaleringen en aanbevelingen.

Actuele economische en financiële ontwikkelingen

- De lagere inflatie in combinatie met een voorzichtig aantrekkende economie heeft een positief effect op de financiële stabiliteit. Daarnaast heeft de solide winstgevendheid van financiële instellingen een positief effect op de weerbaarheid van de financiële sector.
- Wel benadrukt het FSC dat de financieel-economische onzekerheid is toegenomen, onder meer door geopolitieke spanningen. Dit kan tot correcties op financiële markten leiden en tot hogere risico's voor financiële instellingen.
- Tevens nemen cyber-risico's toe, die kunnen zorgen voor financiële verliezen en maatschappelijke ontwrichting.

Bedrijfsschulden

- Het FSC constateert dat risico's van Nederlandse bedrijfsschulden het afgelopen decennium zijn afgenomen. De schuldratio's zijn sinds de financiële crisis gedaald en schulden zijn beter houdbaar geworden. Bedrijven hebben zich in toenemende mate met eigen vermogen gefinancierd via winstinhouding en winsten zijn sterk toegenomen.
- Nederlandse niet-financiële bedrijven zijn de huidige rentecyclus dan ook begonnen met sterke balansen, al hebben hogere rentes wel in toenemende mate invloed op de terugbetalingscapaciteit. Door hoge winstgevendheid en lagere schuldratio's zijn de hogere rentes voor de meeste bedrijven goed te verteren.
- Het FSC constateert dat de financiële stabiliteitsrisico's vanuit bedrijfsschulden over het algemeen beperkt lijken. De kwaliteit van de leningen is goed, met een laag aandeel (3%) niet-presterende leningen en beperkt oplopende kredietrisico's. Wel laat een verdiepende analyse zien dat er in bepaalde segmenten, met name commercieel vastgoed, hogere risico's zitten.
- Het FSC bespreekt ook de snelle groei van bedrijfsleningen in de vorm van *private credit*. De opkomst hiervan is deels gedreven door de hogere kapitaalseisen voor banken en de *search for yield* ten tijde van lage rentes. Hoewel de absolute omvang van deze financieringsvorm in Nederland nog bescheiden is groeit de markt voor private credit sterk.

- In beginsel is dit een positieve ontwikkeling. Zo kunnen via private credit bedrijven van financiering worden voorzien, ook indien deze bedrijven beperkt toegang hebben tot bankfinanciering. Ook draagt het bij aan de verdere ontwikkeling van de kapitaalmarktunie.
- Kwetsbaarheden zouden bij verdere groei tot systeemrisico's kunnen leiden. Deze kunnen komen voortkomen uit risico's bij de lenende bedrijven, (verborgen) leverage, infrequente waarderingen en een stapeling van risico's waaronder een mogelijke liquiditeitsmismatch bij partijen die hier niet op zijn toegerust. Gelet op de beperkte omvang lijken de financiële stabiliteitsrisico's van private credit in Nederland tot nu toe beperkt, maar de snelle groei en ondoorzichtigheid vragen om waakzaamheid.

IMF FSAP

- In haar *Financial System Stability Assessment* document concludeert het IMF dat Nederlandse financiële instellingen weerbaar zijn in verschillende macro-economische stressscenario's. Ook concludeert het IMF dat het Nederlandse toezicht op financiële instellingen, evenals de risicoanalyse en het (macroprudentieel) beleid gericht op het financiële systeem als geheel op orde zijn. Het IMF stelt verder dat banken en verzekeraars weerbaar zijn in verschillende overstromingsscenario's. Daarbij noemt het IMF ook dat het Nederlandse toezicht op klimaatrisico's adequaat is.
- Voor de Nederlandse autoriteiten heeft het IMF aanbevelingen geformuleerd met als doel om het toezicht en macroprudentieel beleid verder te versterken. Zo beveelt het IMF aan om financiële stabiliteit beter te verankeren bij het vaststellen van de leennormen voor de woningmarkt. Daarbij wijst het IMF onder meer op een mogelijke rol voor het FSC. Ook beveelt het IMF aan om de maximaal mogelijke hypotheek geleidelijk naar 90% van de woningwaarde te verlagen.
- Het FSC onderschrijft de positieve beoordeling van het IMF, maar erkent ook dat er altijd ruimte is voor verbetering. De FSC-leden constateren dat er momenteel al aan de opvolging van aanbevelingen gewerkt wordt. Zo wordt er gekeken naar de toekomstige risico's van overstromingen voor financiële instellingen. Ook wordt er een extern onderzoek gestart om de bepaling van leennormen op de woningmarkt vanuit een breed perspectief te bekijken.
- De FSC-leden gaan de komende periode bepalen hoe het beste opvolging gegeven kan worden aan de aanbevelingen van het IMF en spreken af de voortgang op regelmatige basis te bespreken.

/ graag tzt overleg hierover.

Communicatie

De woordvoering over het FSC wordt gedaan door DNB. DNB brengt een persbericht uit (zie bijlage 4) als de stukken in de Kamer liggen. Ook de AFM brengt een nieuwsbericht uit.

Politiek/bestuurlijke context

n.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.